

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми:

**«ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ
ХУДОЖНЬОГО ПРОСТОРУ В РОМАНІ Ф.С. ФІЦДЖЕРАЛЬДА
«ВЕЛИКИЙ ГЕТСБІ»**

Виконала: магістрантка 2 курсу,
групи Ang1- M23z
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і зарубіжна література (англійська)
за освітньо-професійною програмою
«Середня освіта (Англійська мова і
зарубіжна література)»

Мендришора Інна Вікторівна

Керівник: **Шаповал О. Г.**,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германських мов і
зарубіжної літератури

Рецензент: **Трофименко А.О.**,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	7
1.1 Картина світу як міждисциплінарне поняття.....	7
1.2 Простір як філософська категорія	19
1.3 Категорія художнього простору.....	24
1.4 Лінгвістичні засоби репрезентації художнього простору.....	32
Висновки до розділу 1.....	37
РОЗДІЛ 2 РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ПРОСТОРУ У РОМАНІ	
ФРЕНСІСА СКОТТА ФІЦДЖЕРАЛЬДА «ВЕЛИКИЙ ГЕТСБІ».....	39
2.1 Мовні засоби відображення відкритого простору.....	39
2.1.1 Репрезентація урбаністичного простору.....	39
2.1.2 Природний простір у романі.....	50
2.2 Закритий простір у романі.....	61
Висновки до розділу 2.....	75
ВИСНОВКИ.....	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80

ВСТУП

Простір є невід'ємним складником художньої картини світу, що інтегрує змістові та формальні аспекти літературного тексту. Він відіграє визначальну роль у відтворенні мовної картини світу автора, розкриваючи специфіку його ідіостилу та світоглядних позицій.

Завдяки можливості багатоаспектної інтерпретації простір перебуває у фокусі наукових розвідок багатьох наук. Значний інтерес він викликає в межах когнітивістики, здобутки якої активізували дослідження його мовних репрезентацій (М. Бірвіш, Д. Кеммерер, Дж. О'Кіф, Л. Талмі, М.П. Ющенко). Лексичні засоби вираження простору розглядаються у розвідках (О. Б. Бачишиної, І. П. Довбні, Н. Х. Копистянської, С. І. Терехової).

Художній простір має знаковий потенціал, який моделює авторську картину світу та формує смислові акценти тексту. Ці елементи служать засобом трансляції індивідуального стилю письменника, через який виявляється його бачення дійсності, унікальна мовна картина світу, а також стильові особливості епохи чи літературного напрямку. Дослідженню вербальної репрезентації художнього простору як засобу моделювання авторської картини світу присвячені розвідки О.О. Калінюк, Н. В. Степанюк, Л. В. Терехової, М. В. Кашуби, О. А. Розанової.

Інтерпретація простору завжди зумовлена творчою індивідуальністю автора. Водночас вона нерозривно пов'язана із національними традиціями, ментальністю, ідеологічними настановами та естетичними засадами, характерними для певної культури чи історичного періоду. У цьому контексті вивчення лінгвостилістичних засобів моделювання художнього простору в романі Френсіса Скотта Фіцджеральда «Великий Гетсбі», який вважається однією з найяскравіших літературних репрезентацій «епохи джазу» в американській культурі, набуває особливої актуальності.

Дослідження творчості Фіцджеральда є багатовекторним та різноаспектним. Так, з позицій літературознавства творчість письменника

розглядалась як в контексті загальної характеристики американської літератури XX століття (Т.Н. Денисова, В.К. Кухалішвілі), так і окремих аспектів жанрової своєрідності, поетики та проблематики окремих творів (Л.В. Горішна, Т. Й. Бандура, М. Аланазі, Р. Брекен, Е. Коркут та ін.), робляться спроби вивчення доробку Фіцджеральда у компаративному аспекті (Ю.Р. Матасова, В.В. Зіневич).

У фокусі мовознавчих досліджень опинялись проблеми індивідуального стилю Фіцджеральда (О. Макарова, Л. Радочинська), особливості синтаксичної організації текстів (О. Галайбіда, Г. Кришталюк), специфіка лексики його творів (І.М. Колегаєва, Е.В. Кукіз, А.Г. Білова), проте своєрідність лінгвостилістичної репрезентації художнього простору у творах письменника є малодослідженою проблемою. Між тим, таке дослідження дозволить глибше зрозуміти, як художній текст репрезентує дійсність та розширити уявлення про індивідуальний авторський стиль Ф.С. Фіцджеральда, що й обумовлює **актуальність** теми кваліфікаційної роботи.

Метою дослідження є визначення лінгвостилістичних особливостей репрезентації художнього простору в тексті роману Ф.С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі».

Основними завданнями дослідження є визначення ключових стилістичних прийомів, які використовує автор для формування простору, аналіз їхньої функціональної ролі у тексті та виявлення взаємозв'язку між просторовими образами та концептуальними ідеями роману.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких основних **завдань**:

- уточнити зміст поняття «картина світу» у міждисциплінарному контексті;
- розглянути простір як філософську категорію;
- окреслити специфічні риси художнього простору;
- визначити лінгвістичні засоби репрезентації художнього простору;
- розглянути лінгвостилістичні засоби відображення відкритого простору;
- виявити мовні засоби репрезентації закритого простору в тексті роману.

Об'єктом дослідження є текст роману Ф.С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі».

Предмет дослідження – особливості лінгвостилістичної репрезентації художнього простору в романі «Великий Гетсбі».

Для проведення дослідження було застосовано комплекс наукових **методів**, що дозволив системно проаналізувати феномен простору в художньому тексті: *контекстологічний аналіз* дозволив виявити та систематизувати мовні одиниці, що репрезентують простір; *лінгвістичний опис* (спостереження, зіставлення, узагальнення, аналіз) дав змогу детально охарактеризувати мовні засоби, *аналіз словникових дефініцій* допоміг з'ясувати семантичну структуру ключових лексичних одиниць; метод *лінгвістичної інтерпретації* дозволив виявити контекстуальне значення використаних слів. Застосування *елементів кількісного аналізу* забезпечило об'єктивність отриманих результатів та дозволили виявити кількісні закономірності у використанні лінгвостилістичних засобів.

Теоретичне значення магістерської роботи полягає в тому, що її результати сприяють певному розвитку таких наукових напрямів, як лінгвопоетика та лінгвостилістика. Зокрема, детальний аналіз лексичних, стилістичних і синтаксичних особливостей описів простору в романі «Великий Гетсбі» дозволяє глибше зрозуміти, як мова формує індивідуальну картину світу письменника. Отримані дані можуть бути використані для подальших досліджень у галузі лінгвістики художнього тексту.

Практична цінність роботи обумовлюється тим, що отримані результати можуть бути використані як при розробці загальних курсів з вивчення стилістики та лексикології англійської мови, літературознавства, практичному курсі англійської мови, так і в процесі організації спеціальних курсів і семінарів, присвячених творчості Ф.С. Фіцджеральда.

Апробацію результатів дослідження здійснено на двох наукових конференціях:

- Науковій конференції студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за підсумками науково-дослідної роботи у 2023-2024 навчальному році (Кам'янець-Подільський 9-10 квітня 2024 р.);

- XII Всеукраїнській студентській інтернет-конференції «Мова в міждисциплінарному контексті безперервної освіти» (Кам'янець-Подільський, 02-04 квітня 2024 р.).

Публікації. Результати дослідження представлені в двох публікаціях:

1. Мендришора І. Образ Нью-Йорка в романі Ф.С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі» *Збірник наукових праць студентів та магістрантів факультету іноземної філології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 17. С. 81-84. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8178>
2. Мендришора І. Специфіка інтер'єру в романі Ф.С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі». *Мова в міждисциплінарному контексті безперервної освіти: збірник матеріалів XII Всеукраїнської студентської Інтернет-конференції*. Кам'янець-Подільський, 02-04 квітня 2024 р.: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. С. 53-56

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів з підрозділами, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (75 позицій, з них – 23 іноземними мовами). Обсяг кваліфікаційної роботи складає 87 сторінок, в тому числі 80 сторінок основного тексту.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки.

Огляд теоретичних праць дозволив уточнити, що мовна картина світу є однією з найскладніших і водночас найважливіших категорій сучасного мовознавства, яка інтегрує уявлення про реальність, об'єктивовані в мовних засобах. Мовна картина світу виступає основою для концептуалізації реальності та її вербалізації через природну мову, відображаючи національні, соціокультурні й індивідуально-авторські світогляди.

Вивчення картини світу з філологічної точки зору дозволяє простежити, як мовні засоби формують когнітивну базу людського сприйняття й оцінки реальності. Визначено, що мовна картина світу формується через семантичні, лексико-синтаксичні та стилістичні засоби, які забезпечують специфічне членування реальності, зокрема просторових і часових категорій. Просторово-часові характеристики у тексті підкреслюються як невід'ємна складова будь-якої картини світу, оскільки вони забезпечують осмислення явищ і процесів, а також побудову зв'язків між ними.

Важливою складовою мовної картини світу є художня картина світу, яка через мовні засоби передає індивідуальні концепти й естетичні уподобання автора. Аналіз художнього простору як частини мовної картини світу демонструє багаторівневу структуру цієї категорії, включаючи відкритий і закритий простори, локуси й хронотопи. У художньому тексті простір виконує не лише композиційну, але й семіотичну функцію, розкриваючи символіку й емоційне забарвлення окремих локусів.

Дослідження показало, що категорія простору у художніх текстах може бути репрезентована у вигляді побутового, сакрального, фантастичного чи міфічного простору. Кожен із цих типів простору має свої характерні мовні маркери, які реалізуються через епітети, метафори, порівняння, а також лексеми з чітко вираженою семантикою. Наприклад, відкритий простір асоціюється із природними локусами (поле, море, небо), тоді як закритий простір акцентує увагу на обмеженому середовищі (будинок, кімната).

У філософському контексті, аналіз простору як категорії підкреслює його значущість для інтерпретації дійсності. Простір вважається формою буття, що вміщує об'єкти й явища, задає їхні взаємозв'язки та співіснування. Ця універсальна категорія знаходить відображення у художніх текстах, де вона набуває конкретних образів і символічних значень.

Зроблено висновок, що мовна картина світу є інтегративною категорією, яка забезпечує взаємодію концептуальної й художньої репрезентацій реальності. Вивчення цієї картини дозволяє не лише глибше зрозуміти специфіку мовних і культурних феноменів, але й розкрити механізми формування уявлень про світ, властивих певному мовному соціуму чи окремому автору. Цей підхід відкриває перспективи для подальших міждисциплінарних досліджень, що поєднують лінгвістичну, когнітивну та культурологічну перспективи.

Дослідження показало, що мовна картина світу в романі Френсіса Скотта Фіцджеральда «Великий Гетсбі» є багатошаровою і символічно насиченою, де кожен тип простору репрезентовано за допомогою ретельно підібраних мовних засобів. Відкритий простір, зокрема урбаністичний і природний, та закритий простір будинків і інтер'єрів, відіграють ключову роль у розкритті ідей твору, зокрема соціальної нерівності, ілюзорності «американської мрії» та моральної амбівалентності суспільства 1920-х років.

Урбаністичний простір у романі передано через образ Нью-Йорка, символа безперервного руху та динамічності. Фіцджеральд використовує лексеми, пов'язані з шумом, рухом і енергією міста, як-от «*throbbing taxicabs*», «*dynamic city*», «*bright lights*». Метафори й епітети, що описують місто, передають ілюзію можливостей і успіху, які водночас ховають моральну порожнечу. У контрасті до розкоші Нью-Йорка, долина жужелиці (*Valley of Ashes*) вербалізована через лексичні одиниці із семантикою сірості та занепаду («*gray*», «*ashes*», «*desolate*»), що створює атмосферу безнадії та соціального виключення.

Природний простір у романі часто асоціюється з ностальгією за втраченими ідеалами. Наприклад, зелений вогник, що мерехтить на причалі Дейзі, символізує недосяжність мрії. Його опис через епітети, як-от «*unreachable*», «*faint*», «*dim*», створює контраст між ідеалізованим прагненням і його реальністю. Природа також слугує дзеркалом внутрішнього стану персонажів: захід сонця, шум води та інші природні деталі посилюють емоційний фон окремих сцен, підкреслюючи мить спокою чи, навпаки, тривоги.

Закритий простір у творі репрезентується через інтер'єри будинків Гетсбі, Б'юкененів та Вілсонів. Розкішний будинок Гетсбі описано мовою величності й надлишку, лексеми на кшталт «*gold*», «*spacious*», «*glittering*» підкреслюють його прагнення до статусу й визнання. Водночас у цих описах відчувається певна відчуженість і холодність, що розкриває його самотність. Будинок Б'юкененів представлено через символіку стабільності та елітарності, яку автор підкреслює лексемами, що асоціюються з класичною елегантністю («*Georgian Colonial mansion*», «*airy*», «*glowing with reflected gold*»).

Особливої уваги заслуговує мовна репрезентація інтер'єрів у контрастному ключі. Квартира Міртл Вілсон, перенасичена предметами, описується через метафори й епітети, що символізують прагнення до розкоші й одночасно хаотичність її життя («*crowded*», «*garish*», «*overstuffed*»). Такий опис створює атмосферу напруження, передає драматичність і трагічність її долі.

Таким чином, засоби репрезентації відкритого та закритого простору в романі реалізуються через багатий лексичний і стилістичний арсенал. Автор використовує контрастні образи, символіку, метафори та кольорову палітру, щоб передати не лише фізичні характеристики просторів, але й їхнє психологічне та соціальне значення. Урбаністичний простір виступає ареною соціальних зіткнень і духовного занепаду, природний простір — символом ідеалів і втрачених можливостей, а закритий простір будинків та інтер'єрів — дзеркалом душевного стану персонажів та їхнього місця в соціальній ієрархії. Це робить мовну картину світу в романі не лише засобом опису, але й засобом осмислення глибоких філософських питань, які розкриваються у творі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бандура Т. Й. Жанрово-стильова своєрідність роману Ф. С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2021. № 47. Т. 2. С. 173-176.
2. Бачишина О. Б. Лексика на позначення простору в романі В. Шевчука «Дім на горі». *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. Вип. 34. Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2013. С. 19–21.
3. Бачишина О. Б. Мовне вираження часу та простору в українській химерній прозі: дис. ... канд. філол. наук. 10.02.01. Львів, 2016. 408 с.
URL : https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/dis_bachyshyna.pdf
4. Беркешук І. С. Властивості картини світу. *Філологічні студії*. 2015. Вип. 13. С. 23-29
5. Бирюкова Д. В. Предикативная организация описаний интерьера в англоязычном художественном дискурсе. *Нова філологія: зб. наук. пр. Запоріжжя* : ЗНУ, 2014. № 66. С. 28–34.
6. Боклах Д.Ю. Генеза рецепції топосу міста у філософії і літературознавстві. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2015. № 18. Т. 1. С. 7-11.
7. Галайбіда О., Кришталюк Г. Парентезні конструкції у художньому мовленні Ф. С. Фіцджеральда. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*. 2022. № 49. С. 43–48. DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.49.6>
8. Горішна Л. В. Портрет у романах Ф. С. Фіцджеральда «Ніч ніжна» та «Великий Гетсбі». *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Сер. : Літературознавство*. 2013. Вип. 4 (1). С. 25-35. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzl_2013_4%281%29__7 (дата звернення: 10.11.2024)

9. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Основи філософських знань : підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 1028 с.
10. Гуменюк І.Л. Інтонація пейзажних описів в англomовній художній прозі (експериментально-фонетичне дослідження): дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2017. 308 с.
11. Денісова Т. Н. Фіцджеральд і американський міф. *Роман і романісти США ХХ століття*. Київ: Дніпро, 1990. С. 87–99.
12. Довбня І. П. Лексико-семантичні засоби вираження категорії простору в англійській мові. *Наукові записки*. Випуск 81 (1). Серія: Філологічні науки (мовознавство): у 4 ч. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2009. С. 76–78.
13. Жайворонок В.В. Проблема концептуальної картини світу та мовного її відображення. *Культура народів Причорномор'я*. 2002. № 32. С. 51–53.
14. Живіцька І. А. Мовна картина світу як відображення реальності. *Філологічні студії*. 2010. № 4. С. 20–25.
15. Заремська І. М. Мовна картина світу як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 10: Проблеми граматики та лексикології української мови: зб. наук. пр. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. Вип. 7. С. 396–402. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_10_2011_7_90 (дата звернення: 15.09.2024).
16. Зіневич В. В. Типологія символізму в творах Ф. С. Фіцджеральда та Т. Осьмачки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.01.05. Київ, 2006. 22 с.
17. Калінюк О.О., Степанюк Н. В., Терехова Л. В. Вербальні засоби репрезентації художнього простору в оповіданні Джека Лондона “An Odyssey of the North”. *Записки з романо-германської філології*. 2021. Вип. 2 (47). С. 54–62

- 18.Калінюк О.О., Кашуба М.В., Розанова О.А. Особливості структури та вербальна репрезентація художнього простору у творі К. Шопен «The Story of an Hour». *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Вип. 21. Т. 1. С. 177-180.
- 19.Калюжна А.Б. Особливості зображення простору в класичному детективі. *Закарпатські філологічні студії*. 2020. Вип. 14. Т. 1. С. 102-108
- 20.Кардащук О. В. Засоби вираження категорії простору в художньому творі. *Записки з загальної лінгвістики* : зб. наук. праць. Вип. 6. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2005. С. 78–84.
- 21.Колегаєва І.М. Про лексику роману Френсіса Скотта Фіцджеральда «Великий Гетсбі». *Іноземна філологія*. Львів, 1976. Вип. 43. С. 31-38. URL : <https://md-eksperiment.org/post/20180509-pro-leksiku-romanu-velikij-getsbi> (дата звернення: 16.10.2024)
- 22.Копистянська Н. Х. Аспекти функціонування простору, просторової деталі в художньому творі. *Молода нація : альманах*. Київ : Смолоскип, 1997. С. 172– 178.
- 23.Копистянська Н.Х. Хронотоп як аспект вивчення слов'янського романтизму. *Слов'янські літератури: доповіді XII міжнар. з'їзду славістів*. К., 1998. С. 57-74
- 24.Копистянська Н. Час і простір у мистецтві слова : монографія. Львів : ПАІС, 2012. 342 с.
- 25.Коркішко В.О. Часопростір як формотворча категорія художнього тексту. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2010. Вип. XXIII. Ч. 1. С. 388-395
- 26.Кравченко О. В. Мовно-філософські аспекти вербалізації часу і простору в історичних романах Павла Загребельного: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01. Кіровоград, 2010. 20 с.
- 27.Кременева Т.В. Діалектика взаємовідношень між поняттями «картина світу» та «лінгвокогнітивне моделювання». *Закарпатські філологічні студії*. 2018. Вип. 8. Т. 1. С. 96-100

- 28.Кукіз Е.В., Білова А.Г. Символізм кольоропозначення у структурі роману Ф. С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі». *Філологічні науки*. Дніпро, 2018. Ч. 2. С. 102-106. URL : <https://md-eksperiment.org/post/20230118-simvolizm-koloropoznachennya-u-strukturi-romanu-f-s-ficdzheralda-velikij-getsbi> (дата звернення: 15.11.2024)
- 29.Курбатова Т. В., Ліхошерст О. Г. Лінгвокогнітивне моделювання змісту концепту ПРОСТІР у сучасній англomовній картині світу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2019. № 41. Т. 2. С. 45-47
- 30.Кухалішвілі В. Романи Ф. С. Фіцджеральда. *Фіцджеральд Ф. С. Великий Гетсбі ; Ніч лагідна* : романи / пер. з англ. М. Пінчевського. К. : Дніпро, 1982. С. 465-471.
- 31.Лисиченко Л.А. Лексико-семантичний вимір мовної картини світу. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 191 с.
- 32.Макарова О., Радочинська Л. Індивідуально-художній стиль Ф. С. Фіцджеральда у романі «Великий Гетсбі». *Формування наукової парадигми лінгвістики: основні аспекти та чинники* : збірник статей / за заг. ред.. Л.В. Рускуліс. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015 р. URL : <https://docplayer.net/53992374-Udk-81-38-individualno-hudozhniy-stil-f-s-ficdzheralda-u-romani-velikiy-getsbi.html> (дата звернення: 17.11.2024)
- 33.Матасова Ю. Р. Архетип у романістиці Ф. С. Фіцджеральда та В. Домонтовича : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.05. Київ, 2005. 20 с.
- 34.Насалевич Т. В. Портретний опис у різних типах тексту : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Одеса, 2003. 197 с.
- 35.Пасічник Г. П. Лексико-семантичні та структурні особливості тематично-описового дискурсу "природа" у творах письменників 18 — поч. 20 ст. : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Львів, 2005. 212 с.

36. Пономаренко Т.О. Когнітивна домінанта в індивідуально-авторській картині світу. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Вип. 12. С. 166-170
37. Риженко М.В., Анісенко О.В., Максименко Ю.С. Концепт «американська мрія» у романі Ф.С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі». *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Вип. 17. Т. 2. С. 193-197
38. Саєвич І. Г. Картина світу і модель світу в лінгвістичних студіях. *Мова і культура* : науковий журнал. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго. 2012. Вип. 15. Т. 5 (159). С. 39-46
39. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля. К., 2006. 716 с.
40. Сідорцова С.О. Поетика пейзажу: теоретичний аспект. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2011. Вип. XXIV. Ч. 2. С. 403-410
41. Терехова С.І. Репрезентації орієнтаційної референції до теперішнього часу в українській, російській та англійській мовах: зіставний поліпарадигмальний аналіз. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*. 2016. Т/ 19. № 2. С. 25-35
42. Терехова С. І. Система орієнтаційних координат у мові і мовленні (на матеріалі української, російської та англійської мов): монографія. К.: Вид. центр КНЛУ, 2007. 400 с.
43. Тодорова Н.Ю. Фразеологічні одиниці просторової семантики в українській та англійській мовах: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.17. Львів, 2018. 244 с.
44. Українська Літературна Енциклопедія: в 5 т. / Ан УРСР. Ін-т літератури імені Т. Г. Шевченка. Київ: «Укр. Енциклопедія» імені М. П. Бажана, 1990. Т. 2. 1990. 576 с.
45. Фіцджеральд Ф. С. Великий Гетсбі; Ніч лагідна : романи / перекл. з англ. М. Пінчевського; післям. В. Кухалішвілі. К. : Дніпро, 1982. 472 с.
46. Фоменко В.Г. Українська урбаністична проза: еволюція, проблематика, поетика: дис. ... докт. філол. наук. 10.01.01. Київ, 2008. 378 с.

47. Хачатурян К.Р. Художній час і простір у романістиці Панаса Мирного: дис. ... док. філос.: 035 Філологія, Харків, 2021. 211 с.
48. Хорошун О. О. Мовна та концептуальна картини світу в дослідженнях сучасної лінгвістичної науки. *Глухівські наукові читання-2011*: матер. міжнарод. наук.- практ. конф. (15–17 лист. 2011 року), Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2011. С. 241–246.
49. Хрищена О. Поняття мовної та концептуальної картин світу у науці про мову. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2012/ponyattya-movnoji-ta-kontseptualnoji-kartyn-svitu-u-nautsi-pro-movu/> (дата звернення: 26. 10. 2024).
50. Ющенко М. П. Концептуалізація простору у французькій мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05. К., 2007. 22 с.
51. Яремчук А. Мовна картина світу — концептуальна картина світу — художня картина світу: параметричні ознаки й характер співвідношення. *STUDIA UKRAINICA POSNANIENSIA*. 2020. vol. VIII/1. С. 69–76. DOI: 10.14746/sup.2020.8.1.06
52. Alanazi M. S. The Great Gatsby and the unwelcome entrance of the New Woman. *Linguistics and Culture Review*. 2022. № 6(S2). Pp. 655-666. <https://doi.org/10.21744/lingcure.v6nS2.2230>
53. Bergen B., Polley C., Wheeler K. Language and inner space. *Language, Cognition and Space: The State of the Art and New Directions*. L.: Equinox Publishing Ltd, 2010, P. 79–92.
54. Bierwisch M. How Much Space Gets into Language? *Language and Space*. Cambridge: The MIT Press, 1996. P. 31–76.
55. Bracken R. C. The eyes of Doctor T. J. Eckleburg and the diagnostic gaze as moral authority in The Great Gatsby. *Hektoen International Journal*. Chicago, 2009. URL : http://www.hektoeninternational.org/index.php?option=com_content&view=article&id=1898:the-eyesof-doctor-t-j-eckleburg-and-the-diagnostic-gaze-as-moral-

authority-in-the-greatgatsby&catid=113:books-reviews&Itemid=716 (дата звернення: 13.11.2024)

56. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>
57. Collins Free Online Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/>
58. Fitzgerald F.S. *The Great Gatsby*. New York : Charles Scribner's Sons, 1953. 189 p.
59. Henryson H., Knittle D. Representing a long emergency: New approaches to urban change in literary and cultural studies. *Journal of Urban Cultural Studies*. 2023. Vol. 10 No 1. P. 15-30. DOI: https://doi.org/10.1386/jucs_00062_2
60. Jun Zh., Lahlou H., Azam Y. Image schemas in the Great Gatsby: A cognitive linguistic analysis of the protagonist's psychological movement. *Cogent Arts & Humanities*. 2023. № 10:2.2278265. DOI: 10.1080/23311983.2023.2278265
61. Cognitive models of geographical space / D. M. Mark and others. *Geographical Information science*. 1999. № 8. Vol. 13. P. 747–774.
62. Kemmerer D. A neuroscientific perspective on the linguistic encoding of categorical spatial relations. *Language, Cognition and Space: The State of the Art and New Directions*. L.: Equinox Publishing Ltd, 2010, P. 139–168.
63. Korkut E. Chronotope as Counter Movements in Time and Space in *The Great Gatsby*. *Journal of American Studies of Turkey*. 2016. № 45. P. 143-158
64. Levitt P. M. *The Great Gatsby and Revolution, in Theme and Style*. *International Journal of Humanities and Social Science*. Vol. 1. No. 17. P. 260-266. URL : http://www.ijhssnet.com/journals/Vol_1_No_17_Special_Issue_November_2011/28.pdf (дата звернення: 13.11.2024)
65. Liu X. Stylistic Analysis of *The Great Gatsby* from Lexical and Grammatical Category. *Journal of Language Teaching and Research*. 2010. Vol. 1. No. 5. Pp. 662-667. doi:10.4304/jltr.1.5.662-667

66. Mark D. M., Frank A. U. Concepts of Space and Spatial Language: Proceedings of Ninth International Symposium on Computer-Assisted Cartography. Baltimore, 1989. P. 538–556.
67. O’Keefe J. The Spatial Prepositions in English, Vector Grammar, and the Cognitive Map Theory. *Language and Space*. Cambridge: The MIT Press, 1996. P. 237–316.
68. Talmy L. Toward a cognitive semantics. Concept structuring systems. Cambridge: MIT Press, 2000. Vol. I. 480 p.
69. Tang Sh. Conflicts of Colors in The Great Gatsby. *US-China Foreign Language*. 2023. Vol. 21. No. 12. P. 512-517. doi:10.17265/1539-8080/2023.12.008
70. Tipton C. A. Race, class and music in The Great Gatsby. *The Avid Listener*. URL : <https://www.theavidlistener.com/2016/01/race-class-and-music-in-the-great-gatsby.html> (дата звернення: 13.11.2024)
71. Ultan R. Some general characteristics of the interrogative systems. *Working Papers on Language Universals*. 1969. № 1 P. 40–63.
72. Will B. The Great Gatsby and The Obscene World. *F. Scott Fitzgerald's the Great Gatsby* / ed. by Harold Bloom : Infobase Publishing, 2010. P. 125-145
73. Woolf and the City: Selected Papers from the Nineteenth Annual Conference on Virginia Woolf, 4–7 June, 2009 / Ed. by Elizabeth F. Evans, Sarah E. Cornish. New York: Fordham University, 2009. 249 p.
74. Wu Y., Shen J. Place, Class, and the Destruction of the American Dream in The Great Gatsby From the Perspective of Space. *Theory and Practice in Language Studies*. 2023. Vol. 13. No. 10. Pp. 2500-2505. DOI: <https://doi.org/10.17507/tpls.1310.08>
75. Zhang M. The Technological Diegesis in The Great Gatsby. *English Language Teaching*. 2008. Vol. 1. No. 2. Pp. 86-89